

بسمه تعالی

بیانیه شصت و دومین اجلاس معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور

بعد از حمد و سپاس خداوند متعال و درود بر پیامبر اسلام، روح بلند امام امت، رهبر شهید و تمامی شهدای جنگ‌های تحمیلی، ضمن گرامیداشت هفته دفاع مقدس، با عنایت به سیاست‌های کلی علم و فناوری، نقشه جامع علمی کشور و سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و قانون برنامه هفتم پیشرفت؛ بیانیه شصت و دومین اجلاس معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی به شرح زیر صادر می‌گردد:

۱. به فرموده رهبر شهید، «علم برای یک ملت مهم‌ترین ابزار پیشرفت و اقتدار است». با استناد به این رهنمود، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور را در خط مقدم مقابله با دشمن می‌دانیم و ضمن محکوم کردن جنایات دشمنان، تحریم دسترسی به دانش، تجهیزات و همکاری‌های علمی را اقدامی غیرقانونی و تلاشی آشکار برای بستن مسیر پیشرفت علمی ایران می‌شماریم.
۲. دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی و پژوهشی، افزون بر تولید علم، از زیرساخت‌های راهبردی کشور در حفظ امنیت، اقتدار و تاب‌آوری ملی‌اند. از این رو در شرایط بحران، جنگ و تنگناهای اقتصادی، فعالیت این مراکز — به‌ویژه در پژوهش و تحصیلات تکمیلی — باید بی‌وقفه تداوم یابد؛ چراکه توقف آن، سرمایه‌ی انسانی، زیرساخت‌های علمی و توان فناورانه‌ی کشور را تحلیل می‌برد. بر این اساس، صیانت شایسته از پژوهشگران، تجهیزات و زیرساخت‌ها و پیشبرد طرح‌های پژوهشی اولویت‌دار را مطالبه می‌کنیم.
۳. تولید، ثبت، مستندسازی، انتشار علم و توسعه فناوری در شرایط جنگ و بحران، اهمیتی فراتر از استمرار متعارف فعالیت‌های علمی می‌یابد؛ زیرا این دستاوردها نشان‌دهنده تداوم حیات علمی و ظرفیت تاب‌آوری کشور هستند. لازم است انتشار دستاوردهای علمی در مجلات معتبر بین‌المللی، انجام طرح‌های پژوهشی، ثبت اختراع ملی و بین‌المللی، کسب دانش فنی و دستاوردهای فناورانه ادامه پیدا کند.
۴. حرکت به‌سوی اقتصاد دانش‌بنیان مستلزم تأمین، تجهیز و نوسازی امکانات و زیرساخت‌های آزمایشگاهی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌هاست. تقویت زیرساخت‌ها ضمن ایجاد انگیزه و امید بین اساتید و نخبگان دانشگاهی، از مهاجرت متخصصین برای دسترسی به امکانات برای انجام تحقیقات جلوگیری خواهد کرد. لذا باید با رفع کمبود تجهیزات و زیرساخت‌های پژوهشی، مسیر تولید دانش، توسعه‌ی فناوری و تحقق خودکفایی علمی کشور تداوم یابد.
۵. بودجه‌ی پژوهشی، سرمایه‌ای راهبردی برای تأمین ثبات زیست‌بوم پژوهش و فناوری، توسعه‌ی علمی و تقویت اقتدار ملی است؛ از این رو بر صیانت حداکثری از اعتبارات تخصصی پژوهش تأکید می‌کنیم. منابع پژوهشی باید از نوسانات اقتصادی و دگرگونی اولویت‌های کوتاه‌مدت مصون مانده و پایداری و تسهیل تأمین آن تضمین شود.
۶. توجه به نحوه‌ی تخصیص اعتبارات نهادهای بالادستی در چهارچوب سیاست‌های شورای عالی عتف یک ضرورت اساسی است و لازم است در اجرای این سیاست‌ها و هزینه کرد اعتبارات، معاونت پژوهشی دانشگاه دارای اختیار باشد.
۷. هم‌سویی آموزش عالی با تغییر نسل‌های دانشگاهی و نیازهای واقعی کشور، اصلاح نظام پذیرش دانشجو — به‌ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی — را ضروری می‌سازد. پذیرش در این مقاطع باید به الگوی «استادمحور و مبتنی بر ظرفیت و نیاز» تغییر یابد؛ الگویی که در آن ظرفیت پذیرش بر پایه‌ی توان علمی و پژوهشی استاد راهنما، اولویت‌های

پژوهشی، طرح‌های در دست اجرا و نیاز واقعی جامعه و بازار کار تعیین شود، تا هم کیفیت تربیت نیروی انسانی ارتقا یابد و هم خروجی دانشگاه‌ها با نیازهای توسعه‌ای کشور هم‌راستا گردد.

۸. دانشگاه در توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی کشور نقشی محوری دارد؛ از این رو اصلاح قوانین و مقررات ناظر بر ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه ضرورتی انکارناپذیر است. این مقررات—به‌ویژه فرایندهای مالی و اداری و سازوکارهای عقد قرارداد—باید چنان بازنگری و روان‌سازی شود که موانع اداری کاهش یابد و همکاری میان دانشگاه و بخش‌های تولیدی و اجرایی تسهیل گردد. در همین چارچوب، باید امکان ارائه‌ی رسمی خدمات مشاوره‌ای و تخصصی از سوی دانشگاه‌ها و اعضای هیئت علمی به صنعت، دستگاه‌های اجرایی و نهادهای اجتماعی فراهم آید و بهره‌گیری این نهادها از ظرفیت مشاوره‌ی دانشگاه‌ها، سازوکار قانونی روشن و تسهیل‌شده‌ای یابد.

۹. تنوع و تعدد فعالیت‌ها و برنامه‌ها، و نیز ضرورت هماهنگی، تجمیع و هم‌راستایی سیاست‌ها و اقدامات اجرایی در حوزه‌ی مهارت‌افزایی، هدایت شغلی و صلاحیت حرفه‌ای دانشجویان ایجاب می‌کند که این فعالیت‌ها از رهگذر «شورای مهارت‌افزایی و صلاحیت حرفه‌ای دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهی» و به‌صورت هماهنگ و هم‌افزا به اجرا درآید.

۱۰. تحقق دانشگاه تمدن‌ساز و اثربخش در گرو گذار به مأموریت‌گرایی هدفمند و استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود برای پیشرفت کشور است. بر این اساس، ضروری است با توجه به ابلاغ مأموریت‌های تخصصی به دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی ذیربط، این نهادها مشارکت و همکاری لازم‌زا برای تحقق مأموریت‌های ابلاغ شده داشته باشند.

۱۱. با توجه به تنوع و تعدد فعالیت‌ها و برنامه‌ها و همچنین ضرورت هماهنگی، تجمیع و هم‌راستایی سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات اجرایی در زمینه مهارت‌افزایی، هدایت شغلی و صلاحیت حرفه‌ای دانشجویان در نظام آموزش عالی کشور، ضروری است فعالیت‌ها و برنامه‌های آموزش عالی کشور سامان یابد.

۱۲. انجمن‌های علمی، بازوی شبکه‌سازی پژوهش، مسئله‌یابی و ارتباط دانشگاه با جامعه محسوب می‌شوند. از این رو ضروری است از ظرفیت‌های انجمن‌های علمی در دانشگاه‌ها، به نحو احسن استفاده گردد.

۱۳. با توجه به تعهداتی که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای رشد علمی ملی و بین‌المللی کشور در قانون برنامه هفتم عهده‌دار شده است، انتظار می‌رود مجموعه دولت و مجلس شورای اسلامی در طرح‌های در دست اقدام شرایط تحقق وظایف محوله را فراهم نمایند.

۱۴. بر اساس سیاست جدید حوزه پژوهش وزارت عتف، برنامه آتف، بر فعالیت‌های آزمایشگاه‌های تحقیقاتی انفرادی اساتید با برون‌دادهای فاخر علمی، صنعتی، فناوری و خدماتی تاکید شده و امید است این طرح در مراحل بعد با تجمیع در قالب آزمایشگاه‌های گروهی اساتید مورد حمایت نهادهای بالادستی قرار گیرد.

سی و یکم شهریورماه ۱۴۰۵

دانشگاه خوارزمی

و السلام علیکم و رحمۃ الله و برکاته